

Camí Ral

Vilanova del Camí

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Carrer Major
Emplaçament Des del molí de Rigat fins al pont de la riera d'Òdena, passant pel carrer Major
Alçada: 301

Coordenades:

Latitud: 41.57117
Longitud: 1.63998
UTM Est (X): 386612
UTM Nord (Y): 4603059

Classificació

Número de fitxa 08302 - 43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Vilanova del Camí. Plaça del Castell, 1

Fitxes associades:

[Edifici al Carrer Major, 30](#)

[Casa al carrer Major, 46](#)

[Casa al carrer Major, 75](#)

[Carrer Major, 86](#)

[Portal dovellat de Cal Majores amb escut nobiliari](#)

[Edifici al carrer Major, 77](#)

[Balcó del segle XVIII al carrer Major, 35](#)

Autoria de la fitxa Miquel Gea Bullich

Descripció

El camí ral que menava des de Barcelona a Saragossa travessava Vilanova del Camí per l'actual carrer Major. A menor escala, aquest tram de camí menava des de Martorell fins a Igualada passant per Piera, Capellades i Vilanova del Camí, on entrava per la zona dels Moletons.

Història

El camí ral sembla que entrava al terme de Vilanova del Camí pel lloc on se situa actualment el molí de Rigat. En aquell paratge era conegut d'antic la deu coneguda com les aigües de Rigat. D'allà el camí es dirigia cap el nucli dels Moletons, on se situa el molí homònim documentat des d'època medieval i, des dels Moletons, ja menava directament cap a Vilanova on esdevenia el carrer Major al voltant del qual s'urbanitzà la vila.

Una altra possibilitat és que el camí ral menés des de la Pobla de Claramunt cap a Vilanova per la riba dreta del riu Anoia fins travessar un gual a l'alçada del molí dels Moletons. Aquesta ruta, però, faria el camí molt més complicat per la presència en aquest tram del turó conegut com el turó de la Boixera, per la qual cosa sembla molt més plausible que el camí, venint des de la Pobla, travessés l'Anoia pel pas de la Boixera i continués cap al lloc de Rigat seguint la riba esquerra del riu.

Tot apunta que, centrant-nos exclusivament en el tram entre Martorell i Igualada, el camí ral d'Aragó fou el resultat de la suma de tres trams de tres camins anteriors diferenciats. Així, la part inicial aprofitava una antiga via romana que menava des de Martorell fins a Lleida passant per Prats de Rei, el "Municipium Segarrensium" d'època romana.

El segon tram aprofitat menava des de l'hostal d'en Bonastre, prop del castell de Piera, fins a Capellades. És un tram que, des d'antic, plantejà molts problemes de manteniment pel fet que el riu Anoia en aquesta àrea ha modelat un paisatge on es barregen una sèrie de torrenteres, carenes i costes en situació transversal al camí. Actualment encara no queda clar el traçat de l'antic camí ral en alguns punts d'aquest tram, que tindria el seu origen a finals de l'edat mitjana, quan les viles com Piera, Capellades o Igualada van anar prenent importància. La necessitat de comunicar aquestes poblacions donaria lloc al que posteriorment es conegué com a camí ral d'Aragó que travessava, entre d'altres, les viles de Martorell, Piera, Capellades, la Pobla de Claramunt, Vilanova del Camí, Igualada, la Panadella, Cervera i Lleida.

Finalment, el tercer tram, entre entre Capellades i Igualada aprofitava també un camí anterior que resseguia els costats de la llera del riu Anoia i que avui és resseguit, a grans trets, per la carretera C-15.

El camí ral entre Martorell i Igualada entrà en decadència quan començà la industrialització incipient del territori, a partir del segle XVIII, que feu insuficient un camí que era apte per cavalleries però molt difícil pel pas de carruatges. Fou així com, a principis del segle XIX, s'impulsà la construcció d'una alternativa a aquest tram del camí que passava pel coll del Bruc i que feu caure en l'oblit el tram entre Martorell i Igualada que passava per Piera, Capellades i Vilanova del Camí.

No obstant això, sembla que el tram d'aquest camí que resseguia la llera de l'Anoia, entre Igualada i Capellades, mantingué certa vigència pel fet que permetia transportar el producte dels nombrosos molins paperers de la conca fins a Igualada per, des d'allà, distribuir-los mitjançant el nou tram del camí ral que, passant pel coll del Bruc, menava fins a Barcelona.

Pel que fa al tram del camí ral que passava estrictament pel terme de Vilanova del Camí, entrava a l'alçada del molí de Rigat, passava pel nucli dels Moletons, travessava la vila pel carrer Major i en sortia cap a Igualada travessant el pont de la riera d'Òdena.

A l'alçada d'on se situava l'antiga fortalesa de Vilanova, al lloc que ocupa actualment la casa consistorial, se

situava una cruïlla entre el camí ral i el camí que menava fins a Carme.
El camí ral també fou conegut com el "camí públic o general" i com a "carrera pregona".

Bibliografia

Vives Tort, Miquel. L'evolució històrica de la xarxa viària entre el Llobretgat i el Foix. Des de l'època romana fins al tercer decenni del segle XX. [en línia]. Barcelona: Universitat de Barcelona. Facultat de Geografia i Història, 2008. <<http://hdl.handle.net/10803/2604>>; [Consulta: 2 de març de 2016]

